

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 5. júla 2012 *

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Konkurzné konania — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Článok 5 ods. 1 — Časová pôsobnosť — Konanie v skutočnosti začaté v štáte, ktorý nebol členom Európskej únie — Konkurzné konanie začaté proti dlžníkovi v inom členskom štáte — Prvý štát, ktorý je teraz členom Európskej únie — Uplatniteľnosť“

Vo veci C-527/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Legfelsőbb Bíróság (Maďarsko) z 26. októbra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 15. novembra 2010, ktorý súvisí s konaním:

ERSTE Bank Hungary Nyrt

proti

Magyar Állam,

BCL Trading GmbH,

ERSTE Befektetési Zrt,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano (spravodajca), sudcovia M. Ilešič, E. Levits, J.-J. Kasel a M. Berger,

generálny advokát: J. Mazák,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. októbra 2011,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- ERSTE Bank Hungary Nyrt, v zastúpení: T. Éless a L. Molnár, ügyvédek,
- Bárándy és Társai Ügyvédi Iroda, v zastúpení: D. Bojkó, ügyvéd,
- Komerční Banka, as, v zastúpení: P. Lakatos, I. Sólyom, A. Ungár, P. Köves a B. Fazakas, ügyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, K. Szijjártó a K. Veres, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: maďarčina.

— španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, splnomocnená zástupkyňa,
— Európska komisia, v zastúpení: A. Sipos a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. januára 2012,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191, ďalej len „nariadenie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konkurzného konania týkajúceho sa spoločnosti BCL Trading GmbH (ďalej len „BCL Trading“) založenej podľa rakúskeho práva.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 2 Aktu o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 2003, s. 33; ďalej len „akt o pristúpení“) stanovuje:

„Odo dňa pristúpenia budú ustanovenia pôvodných zmlúv a aktov prijatých orgánmi a Európskou centrálnou bankou pred pristúpením záväzné pre nové členské štáty a budú sa uplatňovať za podmienok stanovených v týchto zmluvách a v tomto akte.“

- 4 Odôvodnenia 6, 11 a 23 až 25 nariadenia stanovujú:

„(6) V súlade so zásadou proporcionality by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté. Okrem toho by toto nariadenie malo obsahovať ustanovenia o uznávaní takých rozsudkov a o príslušnom práve, ktoré tiež spĺňajú túto zásadu.

...

- (11) Toto nariadenie uznáva skutočnosť, že v dôsledku značných odlišností v hmotnom práve nie je praktické zaviesť konkurzné konania s univerzálnym rozsahom v celom spoločenstve. Ak by sa bez výnimky uplatňovalo právo štátu, v ktorom sa konanie začne, mohlo by to preto často viesť k ťažkostiam. Platí to napríklad o značne odlišných zákonoch o záložných nárokoch v rôznych častiach spoločenstva... Toto nariadenie by túto skutočnosť malo zohľadniť dvoma rôznymi spôsobmi. Na jednej strane je potrebné ustanovenie o osobitných predpisoch na určenie príslušného práva v prípade mimoriadne významných práv a právnych vzťahov (napr. vecné práva a pracovné zmluvy). Na druhej strane by sa popri hlavnom konkurznom konaní s univerzálnym rozsahom malo umožniť aj vnútroštátne konanie, ktorého predmetom sú len majetok nachádzajúci sa na území štátu, kde sa začne.

...

- (23) Toto nariadenie, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa vzťahuje, by malo stanoviť jednotné kolízne normy, ktoré v rozsahu svojej platnosti nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného. Ak nie je stanovené inak, platí právny predpis členského štátu, ktorý konanie začal (*lex concursus*). Táto kolízna norma by mala platiť tak pre hlavné konanie, ako aj miestne konania; *lex concursus* určuje všetky účinky konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy. Určuje všetky podmienky začatia, vedenia a uzavretia konkurzného konania.
- (24) Automatické uznávanie konkurzného konania, na ktoré sa za normálnych okolností vzťahuje právo štátu, v ktorom sa konanie začalo, môže kolidovať s pravidlami vykonávania transakcií v iných členských štátoch. V záujme ochrany legitímnych očakávaní a istoty transakcií v členských štátoch iných, ako je štát, v ktorom sa konanie začne, treba ustanoviť viacero výnimiek zo všeobecného pravidla.
- (25) Predovšetkým je potrebná osobitná referencia, ktorá sa odchyľuje od práva štátu, kde sa konanie začne, v prípade vecných práv, pretože tieto práva pri poskytovaní úverov zohrávajú významnú úlohu. Základ, platnosť a rozsah takéhoto vecného práva by sa preto za normálnych okolností mal určovať podľa *lex situs* (práva platného v mieste, kde sa vec nachádza) a nemalo by ho ovplyvňovať začatie konkurzného konania. Vlastník takéhoto vecného práva by preto mal mať možnosť naďalej uplatňovať svoje právo na vyčlenenie alebo oddelené uspokojenie jeho záložného práva. Ak sa na majetok podľa *lex situs* vzťahujú vecné práva v jednom členskom štáte, pričom hlavné konkurzné konanie sa uskutočňuje v inom členskom štáte, likvidátor v hlavnom konaní by mal mať možnosť požiadať o začatie vedľajšieho konania v súdnej právomoci, v ktorej vecné práva vznikli, ak tam dlžník má nejaký podnik. Ak sa vedľajšie konanie nezačne, prebytok z predaja majetku, na ktorý sa vecné práva vzťahujú, sa musí vyplatiť likvidátorovi v hlavnom konaní.“

5 Článok 3 nariadenia, ktorý upravuje medzinárodnú súdnu právomoc, stanovuje:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, sudy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik [nejakú prevádzkareň – *neoficiálny preklad*]. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.

3. Ak bolo začaté konkurzné konanie podľa odseku 1, akékoľvek konanie začaté neskôr podľa odseku 2 bude vedľajším konaním. Takéto vedľajšie konania musia byť likvidačnými konaniami.

...“

6 Článok 4 nariadenia, ktorý sa týka príslušného práva, stanovuje:

„1. Ak v tomto nariadení nie je stanovené inak, konkurzné konania a ich účinky sa riadia právom členského štátu, na území ktorého sa toto konanie začne; tento štát sa ďalej označuje ako „štát, v ktorom sa konanie začne“.

2. Právo štátu, v ktorom sa konanie začne, stanoví podmienky začatia takéhoto konania, jeho vedenie a uzavretie. Stanoví najmä:

...

b) majetok, ktorý [je] súčasťou konkurznej podstaty, a spôsob zaobchádzania s majetkom, ktorý dlžník nadobudol alebo ktor[ý] mu pripadol po začatí konkurzného konania;

...

f) účinky konkurzného konania na konania iniciované jednotlivými veriteľmi, s výnimkou ešte neuzavretých súdnych procesov;

g) pohľadávky, ktoré možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a spôsob zaobchádzania s pohľadávkami vzniknutými po začatí konkurzného konania;

h) pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok;

i) pravidlá rozdeľovania výnosov zo speňazenia majetku, poradie pohľadávok a práva veriteľov, ktorých pohľadávky boli po začatí konkurzného konania čiastočne uspokojené z titulu vecného práva alebo započítaním;

...“

7 Pokiaľ ide o vecné práva tretích osôb, článok 5 ods. 1 nariadenia stanovuje:

„1. Začatie konkurzného konania nemá vplyv na vecné práva veriteľov a tretích strán [osôb – *neoficiálny preklad*], ktoré sa vzťahujú na hmotný alebo nehmotný, hnuteľný alebo nehnuteľný majetok – konkrétne majetok aj súbory neurčitého majetku ako celku, ktorý sa priebežne mení – vo vlastníctve dlžníka, ktorý sa v čase začatia konania nachádza na území iného členského štátu.“

8 Pokiaľ ide o uznávanie konkurzného konania, článok 16 nariadenia stanovuje:

„1. Každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

Toto pravidlo platí aj v prípade, že z dôvodu spôsobilosti dlžníka sa konkurzné konanie proti nemu nemôže začať v iných členských štátoch.

2. Uznanie konania uvedeného v článku 3 ods. 1 nebráni začatiu konaní uvedených v článku 3 ods. 2 na súde v inom členskom štáte. Druhé uvedené konania budú vedľajšími konkurznými konaniami v zmysle kapitoly III.“

9 Článok 17 ods. 1 nariadenia, ktorý upravuje účinky uznávania konkurzného konania, znie:

„Súdne rozhodnutie o začatí konania uvedeného v článku 3 ods. 1 má bez akýchkoľvek ďalších formálnych požiadaviek rovnaké účinky v akomkoľvek inom členskom štáte, ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne, ak toto nariadenie nestanovuje inak, a pokiaľ sa v tomto inom členskom štáte nezačne konanie uvedené v článku 3 ods. 2.“

10 Článok 43 nariadenia, ktorý upravuje časovú pôsobnosť tohto nariadenia, stanovuje:

„Ustanovenia tohto nariadenia platia len pre konkurzné konania začaté potom, ako nadobudne účinnosť. Úkony dlžníka uskutočnené pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia sa budú naďalej riadiť právom, ktorým sa riadili v čase ich uskutočnenia.“

11 Článok 47 nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenia nadobúda účinnosť 31. mája 2002.“

Maďarské právo

12 Pravidlá týkajúce sa peňažnej zábezpeky, ktoré sa uplatňovali *ratione temporis* vo veci samej, sú upravené v § 270 a 271 zákona č. IV z roku 1959, ktorým sa stanovuje občiansky zákonník (Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV törvény).

13 § 270 tohto zákona stanovuje:

„1. Ak je dlh zabezpečený peňažnou zábezpekou, veriteľ môže uspokojiť svoju pohľadávku priamo zo zloženej sumy v prípade, že zmluvné povinnosti nie sú splnené vôbec alebo sú splnené len čiastočne.

2. Predmetom peňažnej zábezpeky môžu byť peniaze, vkladná knižka alebo cenné papiere. V prípade iných vecí sa uplatnia predpisy týkajúce sa záložného práva.

3. Zriadenie peňažnej zábezpeky, ktorej predmetom je pohľadávka, ktorá nie je súdne vymáhateľná, je neplatné. To neplatí v prípade peňažnej zábezpeky na zabezpečenie premlčanej pohľadávky.

4. Premlčanie pohľadávky nebráni tomu, aby bola uspokojená zo sumy poskytnutej na jej zabezpečenie.“

14 § 271 uvedeného zákona stanovuje:

„1. Peňažnú zábezpeku možno použiť iba na uspokojenie pohľadávky. Opačné dojednania sú neplatné.

2. Predmet peňažnej zábezpeky sa musí vrátiť, ak skončila zmluva, ktorá je jej základom, alebo uplynula doba, na ktorú bola peňažná zábezpeka dohodnutá, bez toho, aby existoval právny základ pre uspokojenie pohľadávky z predmetu zábezpeky.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

15 Prejednávaný spor vychádza zo sporu medzi spoločnosťou ERSTE Bank Hungary Nyrt (ďalej len „ERSTE Bank“) a Magyar Állam (maďarský štát), ako aj spoločnosťami BCL Trading a ERSTE Befektetési Zrt.

16 Dňa 8. mája 1998 Postabank és Takarékpénztár Rt (ďalej len „Postabank“) otvorila v prospech BCL Trading dokumentárny akreditív.

17 BCL Trading potom postúpila tento dokumentárny akreditív rôznym bankám. Keďže Postabank odmietla zaplatiť sumu požadovanú na základe tohto dokumentárneho akreditívu uvedeným bankám, podali tieto banky žalobu, ktorou sa domáhali zaplattenia postúpenej pohľadávky.

18 Dňa 9. júla 2003 BCL Trading poskytla ako zábezpeku akcie Postabank, ktorých bola majiteľkou, pre prípad, že by sa dokumentárny akreditív stal vymáhateľným a Postabank musela zaplatiť na základe dokumentárnych akreditívov príslušné sumy. Uvedené akcie predstavovali peňažnú zábezpeku.

19 Dňa 5. decembra 2003 sa začalo konkurzné konanie na majetok BCL Trading so sídlom vo Viedni (Rakúsko), ktoré bolo uverejnené 4. februára 2004.

- 20 Pokiaľ ide o akcie Postabank držané BCL Trading, ktoré boli poskytnuté ako uvedená finančná zábezpeka, Legfelsőbb Bíróság uložil Magyar Állam 6. decembra 2005, aby ich odkúpil, keďže maďarský štát vykonával rozhodujúci vplyv na Postabank, z čoho mu podľa maďarského práva vznikla povinnosť odkúpiť akcie Postabank ponúknuté na predaj minoritnými akcionármi. Na účely výkonu tohto rozhodnutia Magyar Állam kúpil tieto akcie za cenu, ktorú určil Legfelsőbb Bíróság, a zložil sumu, ktorá nahradila uvedené akcie, ktoré boli predtým zaknihované.
- 21 Dňa 27. januára 2006 podala ERSTE Bank, ktorá má sídlo v Budapešti (Maďarsko) a ktorá je právnym nástupcom Postabank, na Fővárosi Bíróság (súd v Budapešti) žalobu proti žalovaným vo veci samej, aby bolo určené, že má nárok vyplývajúci z peňažnej zábezpeky na sumu, ktorá bola zložená do súdnej úschovy.
- 22 ERSTE Bank pred rozhodnutím o žalobe podala 8. januára 2007 v Maďarsku návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania proti BCL Trading, pričom poukazovala na to, že konanie tohto druhu proti druhej žalovanej sa už začalo v Rakúsku, pričom táto spoločnosť má pobočku v Maďarsku. Hoci Legfelsőbb Bíróság uznal, že nariadenie sa uplatňuje, návrh zamietol z dôvodu, že žalobkyňa nebola schopná preukázať, že dlžník má v Maďarsku pobočku, tak ako to vyžaduje článok 3 ods. 2 tohto nariadenia.
- 23 Dňa 7. januára 2009 Fővárosi Bíróság uviedol, že keďže proti BCL Trading prebieha v Rakúsku konkurzné konanie, na toto konanie a jeho účinky sa uplatňuje rakúske konkurzné právo. Keďže rakúsky zákon o konkurze vylučuje možnosť začať proti hospodárskemu subjektu v likvidácii konanie týkajúce sa konkurznej podstaty, je úplne nemožné použiť proti BCL Trading, ktorá je v likvidácii, akýkoľvek procesný prostriedok. Za týchto podmienok vydal Fővárosi Bíróság uznesenie o zastavení konania.
- 24 V druhostupňovom konaní, ktoré začalo na základe odvolania podaného ERSTE Bank proti tomuto rozhodnutiu, Fővárosi Ítéltábla (Odvolací súd v Budapešti) potvrdil podľa článku 4 ods. 1 nariadenia uznesenie vydané Fővárosi Bíróság. Rovnako pripomenul, že skutočnosť, či sa ERSTE Bank môže domáhať vydania rozhodnutia o určení existencie peňažnej zábezpeky, treba posúdiť podľa rakúskeho práva.
- 25 ERSTE Bank podala kasačný opravný prostriedok na Legfelsőbb Bíróság, ktorým sa v prvom rade domáhala zrušenia uznesenia o zastavení konania a vrátenia veci súdu na prvom stupni, aby preskúmal návrh na začatie vedľajšieho konkurzného konania proti BCL Trading. Predovšetkým tvrdila, že nariadenie sa na prejednávajúcu vec neuplatňuje, lebo konkurzné konanie voči druhej žalovanej sa v Rakúsku začalo pred pristúpením Maďarskej republiky k Európskej únii, a preto v zmysle nariadenia nemožno usudzovať, že uvedená spoločnosť je v Maďarsku v likvidácii.
- 26 Keďže Legfelsőbb Bíróság dospel k záveru, že na rozhodnutie tohto sporu je potrebný výklad ustanovení nariadenia, rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Uplatňuje sa článok 5 ods. 1 [nariadenia] na občianske súdne konanie týkajúce sa existencie vecného práva [v danom prípade peňažnej zábezpeky (óvadék)], ak štát, v ktorom sa nachádzali cenné papiere, ktoré boli predmetom zábezpeky, a neskôr suma v hotovosti, ktorá ich nahradila, nebol členským štátom Európskej únie v čase začatia konkurzného konania v inom členskom štáte, ale bol členským štátom v čase podania žaloby?“

O prejudiciálnej otázke

- 27 Svojou otázkou sa Legfelsőbb Bíróság v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 1 nariadenia vykladať tak, že sa uplatňuje na občianske súdne konanie týkajúce sa existencie vecného práva, v danom prípade peňažnej zábezpeky, ak štát, v ktorom sa nachádzal majetok, ktorý je predmetom tohto práva, v danej veci suma v hotovosti zložená do súdnej úschovy, nebol ešte členským štátom Európskej únie v čase začatia konkurzného konania v inom členskom štáte, ale bol členským štátom v čase podania žaloby, na základe ktorej sa začalo toto súdne konanie.
- 28 Pred odpovedaním na túto otázku treba rozptýliť pochybnosti niektorých účastníkov tohto konania, že je možné, že sa nariadenie samo osebe *ratione temporis* uplatňuje na skutkové okolnosti, o aké ide vo veci samej.
- 29 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 1 sa toto nariadenie vzťahuje na kolektívne konkurzné konania, pri ktorých ide o čiastočné alebo úplné zbavenie majetku dlžníka a vymenovanie likvidátora.
- 30 Podľa článku 43 nariadenia, ktorý upravuje časovú pôsobnosť tohto nariadenia, sa ustanovenia tohto nariadenia uplatnia len na konkurzné konania začaté po nadobudnutí jeho účinnosti, teda ako je výslovne stanovené v článku 47 tohto nariadenia, po 31. máji 2002.
- 31 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu pritom vyplýva, že konkurzné konanie proti BCL Trading bolo v Rakúsku začaté 5. decembra 2003.
- 32 Za týchto okolností je nepochybné, že toto konanie bolo v členskom štáte začaté po 31. máji 2002, a že sa na neho teda nariadenie vzťahuje.
- 33 Treba tiež uviesť, že z článku 16 ods. 1 nariadenia v spojení s článkom 17 ods. 1 nariadenia vyplýva, že každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania v členskom štáte sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne, a má bez akýchkoľvek ďalších formálnych požiadaviek rovnaké účinky v akomkoľvek inom členskom štáte ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne (rozsudok z 21. januára 2010, MG Probud Gdynia, C-444/07, Zb. s. I-417, bod 26).
- 34 Ako vyplýva z odôvodnenia 22 nariadenia, pravidlo prednosti definované v uvedenom článku 16 ods. 1 je založené na zásade vzájomnej dôvery. Práve táto zásada umožnila zavedenie záväzného systému právomocí, ktorý musia všetky súdy patriace do pôsobnosti nariadenia dodržiavať, a tomu zodpovedajúce vzdanie sa vnútroštátnych pravidiel o uznávaní a výkone členskými štátmi v prospech zjednodušeného mechanizmu uznávania a výkonu rozhodnutí vydaných v rámci konkurzných konaní (rozsudky z 2. mája 2006, Eurofood IFSC, C-341/04, Zb. s. I-3813, bod 39 a 40, ako aj MG Probud Gdynia, už citovaný, body 27 a 28).
- 35 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, treba spresniť, že podľa článku 2 aktu o pristúpení sa ustanovenia nariadenia uplatňujú v Maďarsku od dátumu pristúpenia tohto štátu k Únii, teda od 1. mája 2004.
- 36 Od tohto dátumu tak majú maďarské súdy povinnosť podľa článku 16 ods. 1 nariadenia uznávať rozhodnutia o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3 tohto nariadenia. Okrem toho podľa článku 17 ods. 1 uvedeného nariadenia má v zásade rozhodnutie o začatí konkurzného konania prijaté súdom členského štátu od 1. mája 2004 rovnaké účinky ako podľa práva štátu, v ktorom sa konanie začne.

- 37 S ohľadom na uvedené treba dospieť k záveru, že nariadenie by sa malo vzťahovať na také skutkové okolnosti, ako sú vo veci samej, lebo dané konkurzné konanie patrí do jeho pôsobnosti, ako vyplýva z bodov 31 a 32 tohto rozsudku, a že od 1. mája 2004 teda mali maďarské súdy povinnosť uznať rozhodnutie o začatí tohto konania prijaté rakúskymi súdmi.
- 38 Článok 4 ods. 1 nariadenia stanovuje ďalej pravidlo, podľa ktorého závisí určenie príslušného práva na určenie príslušného súdu. Podľa tohto ustanovenia je právom rozhodným pre konkurzné konanie a jeho účinky, či už ide o hlavné konkurzné konanie, alebo o vedľajšie či územné konanie, právo toho štátu, v ktorom sa konanie začne (*lex concursus*) (pozri v tomto zmysle rozsudky Eurofood IFSC, už citovaný, bod 33; MG Probud Gdynia, už citovaný, bod 25, a rozsudok z 15. decembra 2011, Rastelli Davide e C., C-191/10, Zb. s. I-13209, bod 16). Toto právo upravuje, ako je uvedené v odôvodnení 23 nariadenia, všetky podmienky týkajúce sa začatia konkurzného konania, jeho vedenia a uzavretia.
- 39 S cieľom chrániť legitímnu dôveru a právnu istotu transakcií v iných členských štátoch než v štáte, v ktorom sa konkurzné konanie začalo, stanovuje nariadenie vo svojich článkoch 5 až 15 určitý počet výnimiek z uvedeného pravidla o príslušnom práve v prípade určitých práv a právnych vzťahov, ktoré podľa svojho odôvodnenia 11 považuje za osobitne závažné.
- 40 Pokiaľ teda ide o vecné práva, článok 5 ods. 1 nariadenia stanovuje, že začatie konkurzného konania nemá vplyv na vecné práva veriteľov a tretích osôb, ktoré sa vzťahujú na majetok vo vlastníctve dlžníka, ktorý sa v čase začatia konania nachádza na území iného členského štátu.
- 41 Rozsah pôsobnosti tohto ustanovenia spresňujú odôvodnenia 11 a 25 nariadenia, podľa ktorých je nevyhnutné stanoviť osobitnú úpravu, „ktorá sa odchyľuje od práva štátu, v ktorom sa konanie začne“, v prípade vecných práv, pretože tieto práva pri poskytovaní úverov zohrávajú významnú úlohu. Podľa odôvodnenia 25 by sa tak základ, platnosť a rozsah takéhoto vecného práva mal preto za normálnych okolností určovať podľa práva platného v mieste, kde sa vec nachádza (*lex situs*), a nemalo by ho ovplyvňovať začatie konkurzného konania.
- 42 Článku 5 ods. 1 nariadenia preto treba rozumieť ako ustanoveniu, ktoré tým, že sa odchyľuje od pravidla práva štátu, v ktorom sa konanie začne, umožňuje uplatniť na vecné právo veriteľa alebo tretej osoby k určitému majetku, ktorý patrí dlžníkovi, právo členského štátu, na ktorého území sa dotknutý majetok nachádza.
- 43 Pokiaľ ide o vec samu, je síce pravda, že v čase začatia konkurzného konania v Rakúsku 5. decembra 2003 sa majetok dlžníka, ktorý bol predmetom daného vecného práva, nachádzal v Maďarsku, teda na území štátu, ktorý v tom čase ešte nebol členským štátom Únie.
- 44 Nemení to však nič na tom, ako bolo pripomenuté v bodoch 35 a 37 tohto rozsudku, že ustanovenia nariadenia sa v Maďarsku uplatňujú od dátumu pristúpenia tohto štátu k Európskej únii, a to od 1. mája 2004. Od tohto dátumu teda mali maďarské súdy povinnosť uznať rozhodnutie o začatí konkurzného konania prijaté rakúskymi súdmi.
- 45 Za týchto okolností treba na účely zachovania vnútorného súladu systému zavedeného nariadením a účinnosti konkurzného konania vykladať jeho článok 5 ods. 1 tak, že sa toto ustanovenie vzťahuje aj na konkurzné konania začaté pred pristúpením Maďarskej republiky k Európskej únii v takom prípade, o aký ide vo veci samej, keď sa majetok dlžníka, ktorý bol predmetom daného vecného práva, nachádzal 1. mája 2004 na území uvedeného členského štátu, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 46 Vzhľadom na tieto úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 5 ods. 1 nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje na také skutkové okolnosti, aké nastali vo veci samej, aj na konkurzné konania začaté pred pristúpením Maďarskej republiky k Únii, v prípade, že sa majetok dlžníka, ktorý bol predmetom daného vecného práva, nachádzal 1. mája 2004 na území uvedeného členského štátu, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

- 47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 5 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje na také skutkové okolnosti, aké nastali vo veci samej, aj na konkurzné konania začaté pred pristúpením Maďarskej republiky k Európskej únii, v prípade, že sa majetok dlžníka, ktorý bol predmetom daného vecného práva, nachádzal 1. mája 2004 na území uvedeného členského štátu, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

Podpisy